

OROSZLÁNSZÍVŰEK

DAN
JONES

OROSZLÁN-
SZÍVŰEK

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja:
Dan Jones: *Lion Hearts*
First published in the UK in 2025 by Head of Zeus,
part of Bloomsbury Publishing Plc

Fordította
Rindó Klára
Szabados Tamás

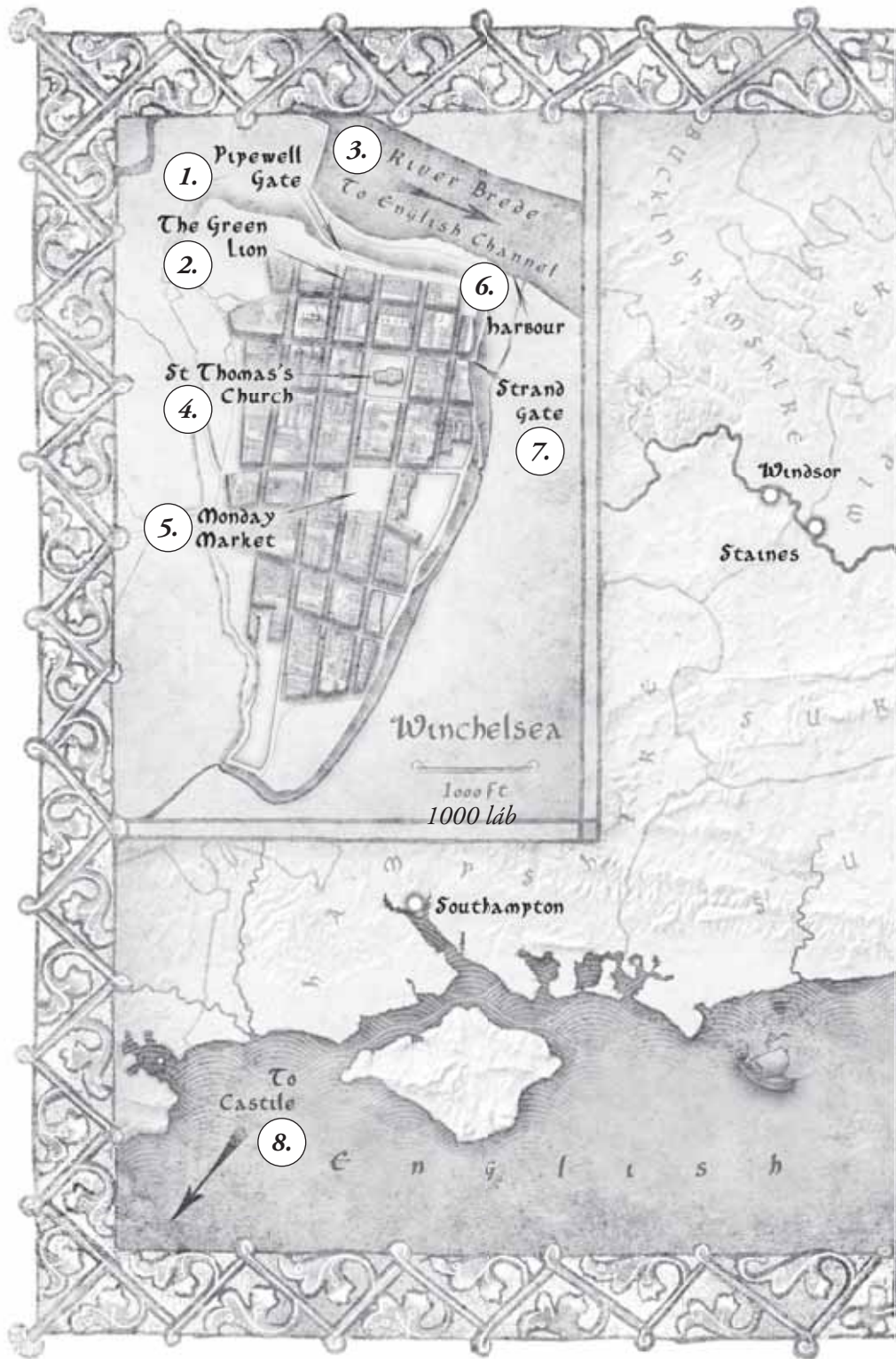
Szerkesztette
Böröczki Tamás

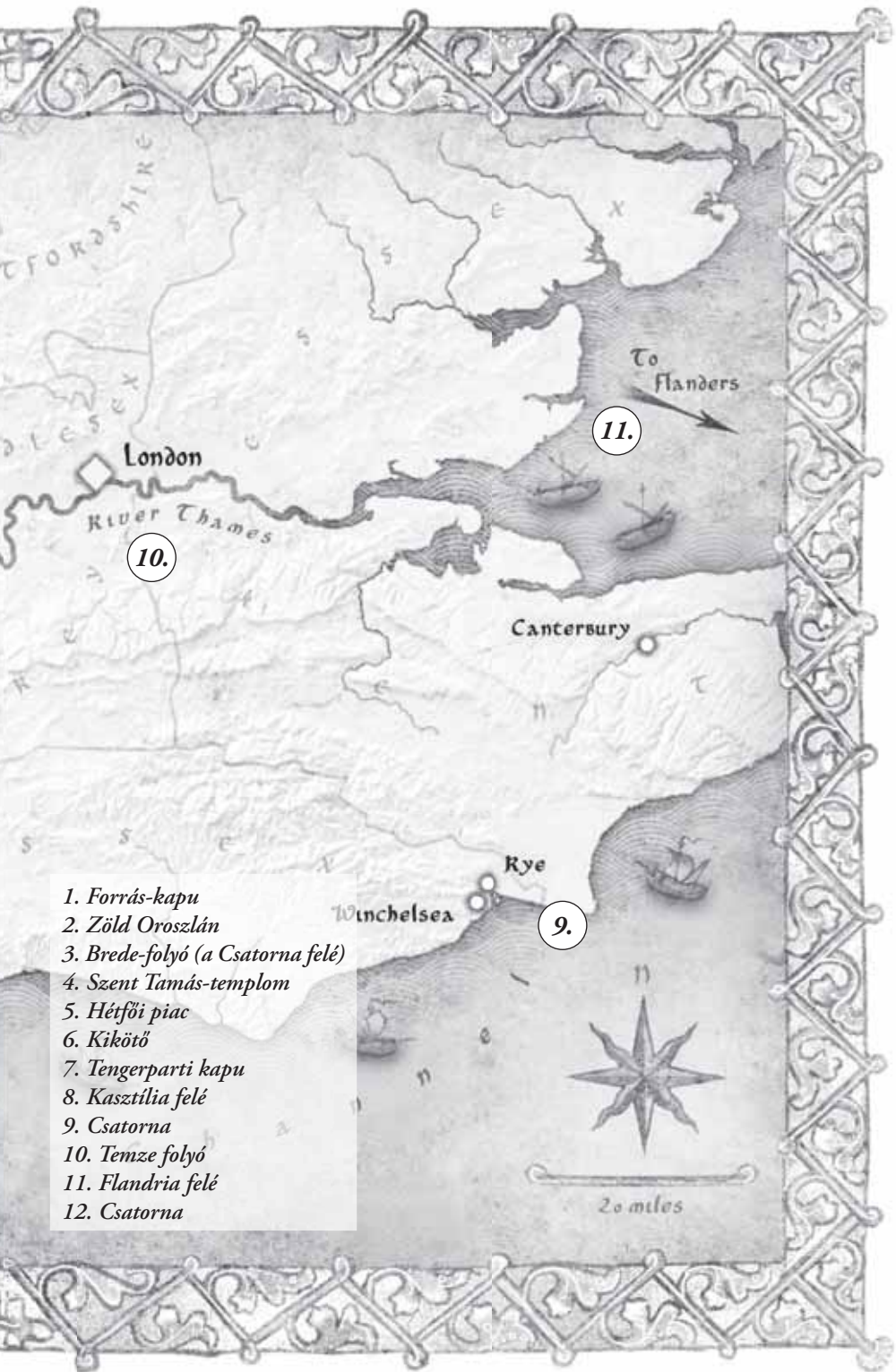
ISBN 978-963-636-549-3

Minden jog fenntartva

© Dan Jones 2025
© Kossuth Kiadó 2026
by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.
Hungarian translation © Rindó Klára, Szabados Tamás 2026
Cover Design © Simon Michele | Head of Zeus
Map design © Jamie Whyte
Cover photos © Shutterstock,123RF

Arthurnak

1. Forrás-kapu
2. Zöld Oroszlán
3. Brede-folyó (a Csatorna felé)
4. Szent Tamás-templom
5. Hétfői piac
6. Kikötő
7. Tengerparti kapu
8. Kasztília felé
9. Csatorna
10. Temze folyó
11. Flandria felé
12. Csatorna

*Sikert remélve nem sajnálnám a szót
Bátor fegyveresekről megírni a valót,
Kik most sírjukban nyugodva várják a jót,
Tengerfenéken halak csipkedik őket, mint ennivalót.*

LAURENCE MINOT: X. VERS. EDUÁRD KIRÁLY ÉS SEREGE

MIKÉNT ÜTKÖZÖTT MEG A SPANYOLOKKAL A TENGERTEN

(1350–1352 KÖRÜL)

*Ha vadul csapkod a hullám, és ledőlnek a falak...
Kevély, büszke ifjak nemes hölgyekkel párzanak,
Akkor a végzet szörnyű napja itt van közel, eljő hamar.*

SIKERES ÉS SEMMIREKELLŐ. ISMERETLEN ANGOL SZERZŐ VERSE

(1350-ES ÉVEK KÖRÜL)

Úgy van, ahogyan van.

III. EDUÁRD MOTTÓJA

PROLÓGUS

BORDEAUX

1348

Felséged bizonyára értesült róla, hogy a nagy hírű Péter herceg, Felséged legidősebb fia és a mi legkedvesebb leányunk, Johanna között tervezett házasságról folytatott tárgyalásokat követően, amelynek célja az örökös béke megteremtése és uralkodóházaink között a felbonthatatlan szövetség létrehozása volt, leányunkat Bordeaux-ba küldtük, ahonnan útnak indul Felséged spanyolországi birtokai felé.

III. EDUÁRD XI. ALFONZHOZ, KASZTÍLIA
KIRÁLYÁHOZ ÍRT LEVELE,
1348. SZEPTEMBER

– Te mit gondolsz? – kérdezte Thorp, majd kezével kitakarva a napot Bordeaux felé kémlelt. A város szinte remegni látszott a hőségben, miközben a *Katherine* nevű angol hajó fölfelé haladt az egyre keskenyedő Garonne folyón. – Fel tudnál innen úszni a városig?

Thorp, a zömök, széles vállú, sötét hajú, harmincöt év körüli essexi íjász a *Katherine* hajóorrában magasodó, „bástyának” nevezett emelvényen állt, és fürge, bizalmatlan pillantásokkal méregette a tájat. Bordeaux még jóval följebb terült el a folyó mentén, de a Garonne vize csábítóan hűsnek mutatkozott. Hullámzó tükre fölött szitakötők repdestek, a forgóknál ezüstös halak ugráltak.

Hajójuk egy kogge volt, amit leginkább arra használtak, hogy bort szállítson Gascogne tikkasztó tartományának kasztíliai

kalózok által fenyegetett kikötőiből Anglia hűvösebb partjaira. Aznap, július első napján a hajó az ellenkező irányba tartott, és a gyomrában ruhákkal, függönyökkel, falikárpitokkal, ágytakarókkal és kincsekkel teli ládák sorakoztak. A kapitány és a kisszámú legénység mellett két tucat harcos is tartózkodott a fedélzeten: főként Eduárd király franciák ellen vívott háborújának veteránjai.

Egyikük, akihez Thorp a szavait intézte, Gilbert „Őrlő” Attecliffe göndör, itt-ott már őszülő hajának egyik tincset morzsolgatta, miközben fontolóra vette a kérdést.

Bordeaux még mindig csaknem egy mérföld távolságra volt. Thorp ezért is tette föl a kérdést. Nem sok ember lett volna képes erre a bravúrra. De Őrlő kemény legény volt. Ők ketten több évig együtt harcoltak a háborúban az Essex Vérebeiként ismert csapatban. Az egység tagjai már szétszéledtek: néhányan meghaltak, mások eltűntek, a vezetőjük, Loveday, visszavonult. De Thorp és Őrlő ébren tartották a Vérebec szellemét. Vagy legalábbis megpróbálták.

– Elúszni odáig? Naná – mondta Őrlő még mindig a Bordeaux-ig tartó távolságot méregetve. – Simán. De a csizmám nélkül. Csak mire odaérnék, totál kimerülnék. – Összehúzta a szemét. – Neked kellene felhúznod a kikötőben, én meg közben a seggemem át is kapkodnám a levegőt, mint valami delfin.

– Ez a beszéd! – mondta Thorp nevetve.

Őrlő viszonzta a kérdést, mintha holmi szívesség lett volna.

– Te el tudnád találni egy nyílvesszővel a katedrális tornyát?

– Esélytelen – morogta Thorp. Kitűnő íjász volt: az egyik legjobb, aki valaha tiszafából készült nyílveesszőt tartott a kezében. De egy mérföldre ellőni képtelenség lett volna. – Pár száz lépéssel közelebbről, persze... – A társára pillantott. – Te is ugyanúgy tudod, mint én, hogy képes lennék akármelyik fickó kezét a farkához szögezni, miközben a harangtorony oldalába vizek.

Thorp a hüvelykujjával letörölte az izzadságot a homlokáról, majd a tengeren töltött hét után sótól és verejtéktől merev hajába túrt. Ivott egyet a sörösflaskájából, áthajolt a hajóbástya korlátján, és kiköpött. Majd visszahőkölt a meglepetéstől. Egy halott asszony bámult vissza rá.

Ha Thorpnek tippelnie kellett volna, húszévesnek saccolja a nőt. A víz felszíne alatt hányódott, arccal, hassal fölfelé, tágra nyílt szemmel. Barna haja hínárként úszott körülötte. Durva ruhája felfedte mindkét combját, az ágyékán sötétlila csíkok látszottak. Mintha csak vesszővel verték volna meg. A nyaka körül tyúktojás-nagyságú sötét dudorok látszottak.

– Krisztus kegyelmére! – Thorp rosszul lett, de próbálta leplezni. Megbökte Örlőt. – Ezt nézd meg!

A nagydarab kőfaragó biccentett. Ő is észrevette a fekete dudorokat.

– Hívd ide Cosyngtont! – mordult rá Örlő.

De már hallották is, ahogy Sir Stephen Cosyngton, az expedíciót vezető lovag fölfelé dübörög az előbástyára vezető lépcsőn.

Bozontos bajusza a szája két oldalán lógott lefelé. Fejét ve-rejtek áztatta selyemkendővel kötötte be, hogy ne égjen le az a rész, ahol már kopaszodott.

– Hát ti ketten mit bámultok ott? – kérdezte szokásos nyers modorában.

– Egy halott lányt – válaszolta Thorp. – Úgy néz ki, megfulladt.

Cosyngton lepillantott a vízre.

– Nagy szart fulladt meg – mondta. – Nézzétek a hónalját!

Valamennyien kihajoltak a bástya oldalán, és nézték, ahogy a hajótest kerek orra odébb löki a lány testét, majd az végig-sodródik a *Katherine* jobb oldalán a tat felé, amíg végül eltűnt a szemük elől.

Őrlő előre pillantott. A víz felszínén egy alkar bukdácsolt, a kéz mintha kapaszkodót keresett volna, hogy kimenekülhes-sen a vízből, az elképzelhetetlenül szörnyű halálból. Az ujjakon a hús sötét volt, és foltos, az ujjpercek megdagadtak, mint a nyers kolbász.

– Senki nem fulladt a vízbe – morogta Cosyngton. – Krisz-tus könyörüljön rajtunk – sóhajtott föl. – Ez a döghalál.

Miközben Örlő, Thorp és Cosyngton a folyóban úszó holttesteket nézte, mindhárman ugyanarra gondoltak. Az elmúlt fél évben vagy tán még régebben Angliában az a pletyka keringett, hogy halálos betegség pusztít az egész világon, ami a tatárok keleti területeiről terjedt át a szaracénok földjére, majd elérte a keresztény királyságokat is. Sokféle néven nevezték. Ragálynak. Járványnak. Dögvésznek. Pestisnek. Vagy egyszerűen fekete halálnak.

De akárhog is emlegették, ugyanarról a kegyetlen lázas betegségről beszéltek, amitől megduzzadt az ember torka és az ágyéka, ami aztán megfeketedett, és bomlásnak indult; az emberek lehelete búzlótt, a szemük és az orruk megállíthatatlanul vérzett, és elapadt a vizeletük. Majdnem mindenki belehalt, aki elkapta. Néhányan, miként Thorp is, nem hitték, hogy létezik, azt morogták, hogy csak valamiféle nyári betegség; aki azt mondja, hogy több ennél, az csak agyatlan ostobaságokat beszél. Rossz nyelvek szerint a gazdagok találták ki, hogy így kényszerítsék engedelmességre a szegényebbeket. De azok, akik látták, hogyan söpör végig a városokon és a falvakon, azt mondták, itt a világvége.

Hát, gondolta Örlő, úgy néz ki, most majd lesz alkalmuk kideríteni, hogyan is áll a dolog.

Cosyngton a gondolataiba mélyedt. Megremegett az állkapcsa oldalán lévő izom. Végül megszólalt.

– Hívjatok ide egy fickót, hogy megszámolja őket – mondta.
– Akkor majd kiderül, mivel állunk szemben. Van veletek egy fiú, nem igaz?

– Igenis – válaszolta Thorp. Végignézett a hajón, majd két ujját a szájába téve füttyentett egyet.

– Rigby! – kiáltotta.

Rigby a nővére fia volt, tavasz óta félárva, miután az apja szorgos és kitartó munkával halálra itta magát. A fiú most éppen malac nótákat énekelt a kocke tatján egy kasztíliai lantos-sal, aki valakinek az ismerőse volt az udvarnál, és kikönyörögte, hogy hazautazhasson a *Katherine* fedélzetén. A legénység jó része nem foglalkozott Garciasszal, mert gyűöltek minden kasztíliait azért, amit a kalózaik az angol tengerészekkel műveltek. De Rigby a maga egyszerű módján nem törődött ezzel, boldogan kockázott a muzsikussal, aki időközben a legmocskosabb kasztíliai káromkodásokra is megtanította.

Amikor meghallotta nagybátyja füttyjelét, abban a pillanatban végignyargalt a hajón, majd földübörgött a lépcsőn a bátyára.

– Essex Vérebei, jó uram – köszöntötte őket, és megtörölte az orrát a ruhaujjában. – Mindenre készen állok. Mit kíván, kivel küzdjek meg?

Sir Stephen Cosyngton meglepett pillantást vetett rá.

– A legjobb lesz, ha azzal kezded, hogy legyőzöd a benned lévő istenverte balféket – mondta. – Állj meg itt, és számold meg, hány halott úszik el a folyón.

Rigby engedelmesen bólogatott. Megtelepedett a bástyán, és fel sem tűnt neki, hogy számlálás közben folyamatosan vakargatja a fenekét.

A *Katherine* folytatta útját fölfelé a folyón. Ahogy haladtak, Örlő azt figyelte, hogyan emelkedik ki Bordeaux a hőség párájából. Hatalmas város volt – jószerivel akkora, mint London. Egy- és kétemeletes házakból álló utcái az új katedrális köré zsúfolódtak. A város központját magas kőfal vette körül; az egyik sarkán egy várkastély magasodott. A falakon kívül a külvárost szőlőskertek sora váltotta föl.

A legénység izgatott lett, amikor megérkeztek. Bordeaux jó boráról volt híres, de még híresebb a fürdőházairól. De most, hogy a folyóban úszó halottaknak a híre elterjedt a hajón, Örlő érezte, hogy egyre feszültebb a hangulat.

Pedig egyszerű munkának ígérkezett. A Cosyngton által szervezett testőrség tagjai lettek Johanna hercegnőnek, III. Eduárd ifjú leányának a szolgálatában. Ahogy Cosyngton elmondta nekik, amikor rátalált Örlőre a zsoldos katonák által előszeretettel látogatott londoni kocsmák egyikében, a hercegnő Bordeaux-ba tart, hogy ott majd házasságra lépjen.

– Hozzámegy egy kasztíliaihoz – méltatlankodott. – Péterhez. Hogy aztán a szövetségeseink legyenek. De mi tudjuk, hogy miket művelnek ezek a számárkúró semmirekellők a tengeren. Kétlem, hogy ettől egyszeriben a mi oldalunkra állnak.

Cosyngton elmagyarázta, hogy a hercegnő már Bordeaux-ban van. Ahogy megérkeznek, ők fogják átvenni a hercegnő környezetében a testőri feladatokat, és most egy olyan hajón utaznak, ami az általa *trousseau*-nak nevezett holmit szállítja – azaz a menyasszony kelengyéjét: ruhákat, falikárpitokat és ruhaneműt.

– Lopni szoktuk az ilyen holmit, nem őrizni – méltatlankodott Thorp, amikor Örlő elmondta neki, mi lesz a feladatuk. De nemsokára meggondolta magát.

– Pár hétig tutujgatjuk a hercegnőt, aztán meg pár hétig úsztatjuk a lompost Bordeaux fürdőházaiban – élénkült fel a gondolattól. – Ha így nézzük a dolgot, annyira nem is rossz...

Úgyhogy most itt vannak. A két tapasztalt katona, végre egy olyan megbízással, amiben nem kell megszakadniuk.

De amikor megpillantották a halott nőt a vízben, Örlő azon morfondírozott – már nem először –, hogy Istennek talán más tervei vannak Essex Vérebeinek két megmaradt emberével.

Rigby ott állt a *Katherine* orrbástyáján, ahová Cosyngton lovag állította. Magas, félszeg fiú volt, az anyja csak szarjankónak nevezte, amikor időnként megverte. A fiú megpödrötte gyér bajusza néhány szőrszálát. Igyekezett egy helyben állni és a kapott feladatra koncentrálni.

A hajó oldalán átpislantva látta, hogy rengeteg holttest úszik a folyóban. Voltak köztük öregek és fiatalok, férfiak és nők.

Némelyik magányosan sodródott, mások párosan, összefonódott végtagokkal, mint a szeretők a szénakazalban. Nem lehetett megmondani, mennyien voltak. Egyébként sem ment könnyen a fiúnak a számolás. Kis idő után meg is unta a dolgot, és úgy döntött, más módon szórakoztatja magát. A ruhaujjában lapult pár kavics, amit kockán nyert Garciasztól. Arra gondolt, kipróbálja, hogy el tudja-e dobni az egyiket egészen a partig. Megcélozta a folyó mellett álló raktárépületet, és megrendítette a karját. A kő átrepült a forró levegőben, és nagyot koppant a raktár ajtaján.

Rigby elvigyorodott. Ez könnyű volt. Meglátott pár sovány kecskét, amint éppen a barna füvet legelészték. Újabb követ hajított el, és eltalálta az egyik kecske hátsóját. Az állat dühösen felmekegett. Rigby nevetett.

Addigra a *Katherine* már majdnem beért a kikötőbe. A tengerészek meghúzták a köteleket, és leengedték a nagy, négy-szögletes vitorlát. A dokkoknál Rigby néhány várakozó embert látott, akik a *Katherine* felé integettek. Gazdagoknak látszottak. Meg aggódalmasnak. Elöljárójuk – egy pirospozsgás, magas kalapot viselő férfi – az orra és a szája előtt tartott valamit. Közelebb érve a fiú látta, mi az: egy marék levél és növény.

Rigby képtelen volt ellenállni a kísértésnek. Amennyire csak tudta, hátrarendítette a karját, felmérte a kő útját némileg módosító gyöngye szellőt, gyorsan körbepillantva meggyőződött róla, hogy sem a nagybátyja, Thorp, sem Örlő nem látja, majd egy hüvelykujjánál nem nagyobb lapos kavicsot elhajított a magas kalapos ember irányába. A kavics pengéként hasította

a levegőt, és pont a halántékán találta el a férfit. Az annyira meglepődött, hogy a fejéhez kapott, és még a kalapját is leverte. Rigbyt rázta a nevetés. Lebújt a bástya korlátja mögé, de egy erős kéz megragadta a vállánál fogva.

Sir Stephen Cosyngtonnak esze ágában sem volt Bordeaux-ba jönni, de nem volt más választása. Ambiciózus lovag lévén már sok jó szolgálatot tett a koronának. Ez a megbízás megtiszteltetésnek számított, bár az időzítés nem is lehetett volna rosszabb. Mióta a király előző év őszén a Crécynél és Calais-nál vívott győztes csaták után visszatért franciaországi hadjáratáról, a királyi udvar ünnepségek, parádék, lovagi tornák hosszú sorával ünnepelte az uralkodót. A soron következő eseményt, a kopjatörést két hét múlva rendezték Canterburyben, és már mindenki izgatottan várta.

Cosyngtont felkérték, hogy legyen az egyik lovagcsapat kapitánya, és ő hónapokig dolgozott azon, hogy méltó módon teljesítse a feladatot. Összetoborozta tizenkét emberből álló csapatát, kifizette az egyenruhájukat, a lovak abrakját, az istállóztatásukat és az utazási költségeket. Számos tekercsnyi flamand szövetet küldött ajándékba a királynak és a királynénak: értékes, gyönyörű textíliákat, amiket egy Richard Large nevű királyi megbízottól vett, aki a legjobb áron szerzett be kitűnő anyagokat.

Azután megparancsolták, hogy Bordeaux-ba szállítsa a hercegnő kelengyéjét. Azt mondták neki, ha késedelmet is szenved,

az embereivel csatlakozhat Gascogne-ban a király kuzinjának, Lancaster grófjának szabadon mozgó hadseregéhez, ami egyértelműen azt jelentette, hogy eleve késlekedéssel számoltak. Ez alatt pedig az emberei Canterburyben részt vesznek a tornán, az ő zászlaja alatt, az ő költségére. Csak éppen ő nem lesz ott. Meglehet, többé sosem nyílik rá alkalma, hogy diadalmas lovagként tűndökölhessen ebben a talán soha vissza nem térő, csodásan izgalmas korszakban. És most, mindezek tetejében úgy festett, hogy Bordeaux-t letarolta a fekete halál. Miközben a *Katherine* bevitorlázott a város kikötőjébe, ő átkozhatta a balszerencsését.

Az üdvözlésükre megjelent kis csapat vezetőjét Cosyngton korábbról ismerte: Lord Robert Bouchier a király képviselője volt Gascogne-ban. A lovag unalmas, fellengzős figurának tartotta, és más körülmények között jót nevetett volna azon, hogy az a féleszű, akit a hajó orrához állított, egy kavicssal leverte a lord fejéről a kalapot.

De ez nem a játszadozás ideje volt. Bouchier és társai komor ábrázatáról és az orruk elé szorított gyógynövénycsomókról Cosyngton látta, hogy Bordeaux-ban pocsékul állnak a dolgok.

Most nem lehetett szórakozni, ezért fölmászott a hajó előbástyájára, megragadta az eszetlen fiú vállát, és lekevert neki egy isteneset. Aztán szólt a kapitánynak, hogy cresszen le egy pallót a *Katherine* oldalánál a dokkhoz.

Közeledtére az üdvözlők csoportja hátrébb húzódott. Érezhető volt, hogy nagyon meg vannak rettenve.

– Uraim! – üdvözölte őket Cosyngton. – Látom, nem mennek valami jól a dolgok.

Miközben beszélt, rádöbbsent, hogy mennyire diplomatikusan fogalmazott. Végigpillantott a kikötőn. Dél körül járhatott. A hosszú partszakaszon munkások és kereskedők tömegének kellett volna nyüzsgönie. De a kikötő gyakorlatilag üres volt. Érezte, ahogy egy kövér verejtékcsepp indul meg a selyem fejkendője alól, és legördül az arcán. Bouchier feltartotta a kezét, és keresztet vetett a levegőben kettejük közé. Aztán azt morogta a gyógynövénytcsomag közepébe:

– Menjen vissza a hajóra!

– Mennyire rossz a helyzet? Láttuk, hogy holttestek úsznak a folyón. Hányan...

– Menjen vissza a hajóra – ismételte még határozottabban Bouchier. – Ez nem játék. Minden, amit hallottak, az utolsó szóig igaz – csak még annál is rosszabb. Ez a fekete halál. Ha itt maradnak, meg fognak halni. Menjenek haza! Isten óvja magukat!

– Az embereim a fedélzeten maradnak. De mindenképp ki kell raknunk a hercegnő stafírungját.

Bouchier szomorúan csóválta a fejét, mintha egy gyermeknek próbálna elmagyarázni valamit.

– A hercegnő ma reggel meghalt.

Sir Stephen egy pillanatra felkapta a fejét. Eduárd király kedvenc leánya meghalt. A kasztíliai békének annyi.

– Meghalt? Így a házasság...

– Meghalt. A szolgálai is mind meghaltak. Még a kutyái is.

– Jézusom! Isten kegyelmezzen a lelkének! Isten kegyelmezzen valamennyiünknek!

– Isten inkább csapással sújt bennünket, ahelyett, hogy kegyelmezne. Nincs mit tenni. Menjen vissza a hajóra! Induljanak, és imádkozzanak, hogy a halál ne kövesse az útjukat!

Sir Stephen bólintott.

– Rendben.

Amint kimondta, valami az eszébe ötlött. Nem volt valami kegyes gondolat, ellenben őszinte. Ami Bordeaux-ban történt, egyszerűen tragikus, és borzalmas következményei lesznek Anglia és Kasztília viszonyát illetően.

Ugyanakkor számára akár áldásnak is bizonyulhat.

Ha most elindulnak, és kedvező a szél, holnap leszállíthatja a hajóról az embereit La Rochelle-nél azzal a paranccsal, hogy keressék meg Lancaster grófját a csatatéren. Ő pedig visszatérhet Angliába. Ha valahol Winchelsea környékén partra száll, tempósan lovagolva éppen időben érkezhet Canterburybe. Ha most elindulnak, ő lehet az, aki megviszi a királynak a tragikus hírt, hogy meghalt a lánya. Ő magyarázhatja el az új járvány mibenlétét és kiterjedését. *Részt vehet a lovagi tornán.*

– Uram – mondta, amilyen komoran csak tudta –, az Úr legyen veled. Minden jót kívánok neked.

Aztán megfordult, és lassan visszalépdelt a *Katherine* fedélzetére.

– Változott a terv – rikkantotta el magát Cosyngton, és igyekezett felébreszteni a lelkesedés szikráját a komor arccal áll-dogáló legénységben. – A hercegnő meghalt. A békének lőttek. Ti most Lancaster grófjával együtt rablóhadjáratra indultok.

– Én pedig – mormolta halkán maga elé – megnyerem a kopjatörést a lovagi tornán.

A matrózok sietve előkészítették a *Katherine*-t, hogy a dagállyal visszafelé hajózzanak a Garonne folyón. Ezúttal senki sem morgott vagy panaszkodott. Mind tisztában voltak vele, milyen komoly a helyzet. Amikor megfordult a hajó, egy gyermek holtteste bukkant föl a víz felszínére, majd visszasüllyedt az iszapágyba.

Sir Stephen nem vette észre. Az előfedélzeten állt, és Angliára gondolt.

A hírek rosszak. Még a rossznál is rosszabbak. Ugyanakkor az egésznek tagadhatatlanul van egy számára előnyös oldala is. Eduárd királytól a hasonló alkalmakkor, amikor viharfelhők gyülekeztek a láthatár peremén, gyakran lehetett hallani egy mondást.

Cosyngton észrevette, hogy egy patkány kidugja az orrát a hajó raktárának két rekesze között, majd visszahúzódik a sötétbe. Szinte öntudatlanul bukott ki belőle a király kedvelt mondása.

– Úgy van, ahogyan van – morogta. – Úgy van, ahogyan van.